

Torre del Rellotge (antic castell d'Olesa)

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Plaça Nova
Alçada: 124

Coordenades:

Latitud: 41.54562
Longitud: 1.89377
UTM Est (X): 407735
UTM Nord (Y): 4599920

Classificació

Número de fitxa 08147 - 32
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Gòtic Modern
Segle XIV-XVI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN (BOE 5/05/49); Pla Especial de Protecció d'Olesa de M (14/06/94)
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari Sí: IPA 18678; CCAA: 13818
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Estructural
Titularitat Pública

Titular: Ajuntament d'Olesa de Montserrat. Pl. Fèlix Figueras Aragay, s/n
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 20/12/2011 - 01:00

Descripció

Torre que s'integra en un conjunt format per l'església (reconstruïda dels anys 1955-56). Antigament formava part del recinte del castell, del qual avui pràcticament no en queden vestigis. Es tracta d'una torre de planta quadrada, construïda amb pedra irregular (amb algun tram d'opus spicatum a la part central) i amb carreus de gres roig a les cantonades. Hi manca l'últim cos, de planta octogonal, només insinuat en el lloc on hi ha les campanes. La torre té un atal·lissament a la base i molt poques obertures. L'interior de la torre va ser forada l'any 1900, quan s'hi va instal·lar un rellotge, que encara es conserva, amb un mecanisme de contrapesos. A l'interior de la torre es conserven una sèrie de grafit, sobre l'arrebossat de guix i calç, que constitueixen una mostra de l'ús de presó a que va estar destinada l'estança inferior. Recentment, en el transcurs d'obres realitzades a la plaça es va detectar un estrat amb materials ceràmics dels segles XIV i XV. Al peu de la torre s'hi va efectuar un sondeig arqueològic i es comprovà que el seu parament exterior continuava uns 5 metres per sota del nivell actual de la plaça, que degué ser sobrealçada en el segle XIV-XV. D'altra banda, a les dependències de la rectoria l'any 2002 es van posar al descobert diferents estructures que devien pertànyer a l'antic castell: un portal adovellat junt a un parament fet amb carreus de molt bona qualitat, així com un arc apuntat amb restes de policromia i un mur d'obra probablement romànica.

Observacions:

Inscripció en una llinda de la finestra reixada (pràcticament il·legible): 1728

Història

El castell d'Olesa estava situat damunt d'un petit turó, al costat de l'església i ja està documentat en època alt medieval. En un primer moment devia consistir en una torre o fortificació (que no s'ha conservat) envoltada per un recinte murallat força ampli, fet amb un aparell de característiques romàniques del qual fins ben entrat el segle XX encara se'n conservava una part. Al segle XIV tota la jurisdicció civil i criminal passà a mans del monestir de Montserrat. Probablement devia ser en aquesta època quan el castell s'engrandí, al mateix temps que creixia la vila. El castell estava situat lleugerament al nord d'on actualment hi ha la rectoria, i tan sols se n'ha conservat un arc apuntat, restes d'algun mur i un finestral gòtic geminat, que més tard es va traslladar a la façana de migdia de la Rectoria. Així mateix, el recinte exterior constava de dues torres (una d'elles era la del campanar, que era més alt que l'actual Torre del rellotge) i una mena de baluard a l'angle nord-oest. La muralla exterior aprofitava l'important desnivell que hi ha en aquest sector. L'any 1315 hi ha constància que la universitat d'Olesa va construir la Casa del Comú al pati del castell. El 1728 es va obrir una finestra, tal com indica una inscripció. Els baixos de la torre van acollir la presó (que ja està documentada l'any 1712) fins al segle XIX, quan l'Ajuntament hi va col·locar un rellotge. Al segle XIX les dependències de l'Ajuntament foren ampliadades i, entre d'altres usos, incloïen l'escola fins l'any 1929. L'any 1994, amb motiu de les obres de pavimentació de la plaça, s'hi va portar a terme una excavació d'urgència, dirigida per David Olivares, i l'any 1998 s'hi van portar a terme unes prospeccions arqueològiques geoelèctriques, dirigides per Narcís Carulla i Alfred Mauri.

Bibliografia

Anònim (1934). Vida Olesana, núm. 120 AA.DD. (1994). "La Plaça nova", Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual. 1987: núm. 57 (desembre) ESTEVE SALAS, Joaquim (1994). Estudi d'Olesa i Sacama a l'edat mitja (treball inèdit). FUSTÉ, Ramon; GALLOFRE, Isidre (1980). Inventari de protecció del patrimoni cultural europeu. Arxiu històric COAC. GONZÁLEZ BASCHWITZ, José; OBRADORS, Xavier (2006). Pla Especial de Protecció i Catàleg del Patrimoni Arquitectònic d'Olesa de Montserrat. Ajuntament d'Olesa de Montserrat. Fitxa A-03 MAURI MARTÍ, Alfred (2010). L'origen del nucli antic: la sagrera d'Olesa de Montserrat. Col·lecció Quaderns d'Olesa, 2, Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Arxiu Parroquial d'Olesa de Montserrat. PÉREZ, Antoni (1987). "Els grafitis de la presó d'Olesa. Una troballa fortuïta", Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual, núm. 40 (desembre) SAUMELL OLIVERAS, Joan (1981) Olesa aimada Unió Excursionista de Catalunya (Olesa), p. 56

Enllaços d'interès:

<http://www.olesam.cat/Municipi.htm>

